

ARENA

NORDNORSKE BEDRIFTERS VEI INN I RUSSLAND

BILAG TIL KONJUNKTURBAROMETER FOR NORD-NORGE | VÅREN 2008

Nordnorske bedrifters vei inn i Russland (1)

- ★ Nordnorsk bedrifter har stort potensial for økonomisk samarbeid med Russland:
  - ★ Russisk økonomi i sterk utvikling; energisektor, infrastruktur, boligsektor, forbruksvarer
  - ★ Nord-Norges beliggenhet; nærhet til et sterkt voksende marked
  - ★ Nordområdesatsingen; større politisk vilje til å følge opp
- ★ Økt interesse i Russland for samarbeid med bedrifter i andre land

Nordnorske bedrifters vei inn i Russland (2)

- ★ Begrenset kunnskap om Russland er en utfordring for norske etableringer og investeringer
  - ★ Store forandringer i Russland på svært kort tid
  - ★ Russisk næringsliv er lite oversiktlig og gjennomsliktig
  - ★ Begrenset erfaring og lite kunnskap om:
    - ✦ Regelverk om skattesystem, regnskapsregler, toll og avgifter, forretningsjus, offentlige reguleringer m.v
    - ✦ Språk og forretningskultur
    - ✦ Infrastruktur og teknologiutvikling
    - ✦ Geopolitikk

Arenabilaget: Bedriftsperspektiv og erfaringsbasert

NORDVEST-RUSSLAND

Norske etableringer i Russland

- ★ Drevet av forventninger om sterk økonomisk vekst
  - ★ Vekst i BNP 6-7% årlig
  - ★ Forbruksvaresektoren +10%
  - ★ Utenlands investeringer: 20%
  - ★ Utbygging av olje og gass
- ★ Norske etableringer
  - ★ Eiendomsutvikling
  - ★ Entreprenørbedrifter
  - ★ Leverandører olje og gass
  - ★ Tjenesteyting
  - ★ Bank og finans

Eiendom og boligsektoren

- ★ Case – Arctic Arena Murmansk
  - ★ Investerer 3 mrd NOK
  - ★ 174.000 m2 nærings og boligarealer i sentrum
  - ★ Konseptet er kjøpesenter, hotell, leilighetskompleks, idrettsanlegg og parkering
- ★ Mange store "business center" prosjekter
- ★ Hva skjer når den russiske middelklassen begynner å investere i egen bolig?

Investorsuksess med nordnorsk utspring

- ★ Case – Norum fondene (I-III)
  - ★ Investere i russiske selskaper
  - ★ Total kapital 180 mill USD
  - ★ Avkastning/år
    - ★ Norum I: 17%
    - ★ Norum II: 50%
- ★ Mix av russisk og vestlig kompetanse
- ★ Delta aktivt i omstrukturering
- ★ Aktiv tilstedeværelse for å sikre investeringene

Ulik styringsstil i norske og russiske bedrifter

- ★ Alliansebygging med russisk bedrift – dominerende strategi for norske leverandørbedrifter
- ★ Prosjektstyring kan bli en stor utfordring i alliansesamarbeid pga ulikheter i styringssystemer og ledelseskultur
- ★ Partnerskap krever arenaer for læring, nettverksbygging og kunnskapsutveksling

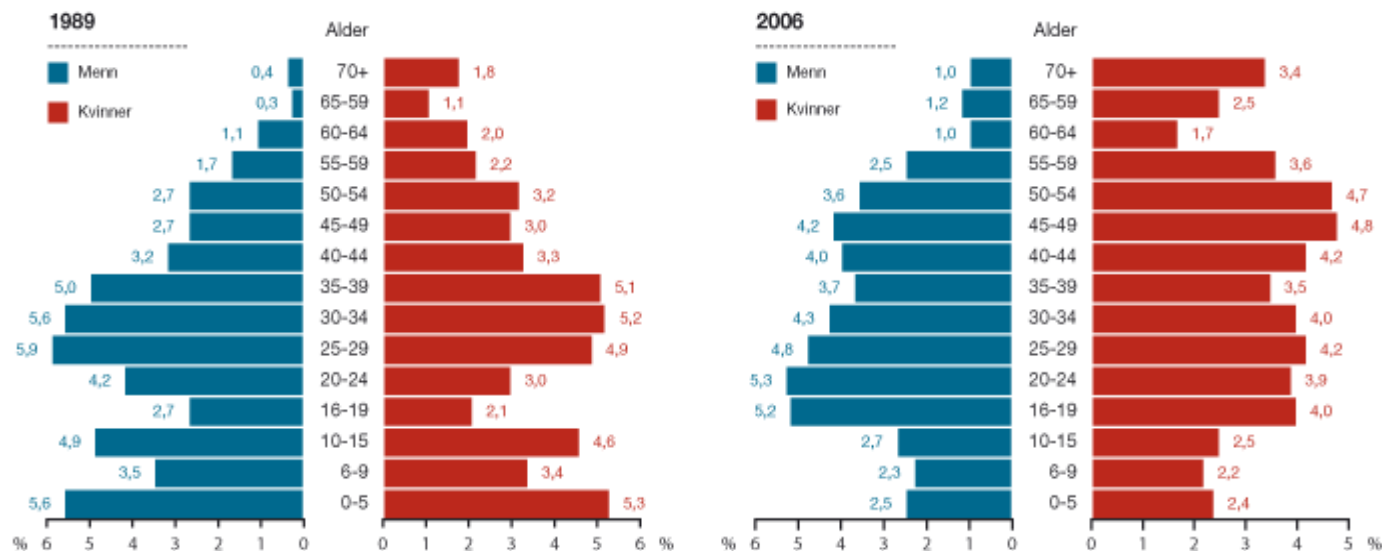
	NORGE	RUSSLAND
Informasjonsinnhenting	Markedskobling	Ekspertkobling
Beslutningsmodeller	Åpne og erfaringsbaserte	Lukkede og lederkontrollerte
Styringssystemer	Helhetlig, integrert tilnærming	Teknisk fokus

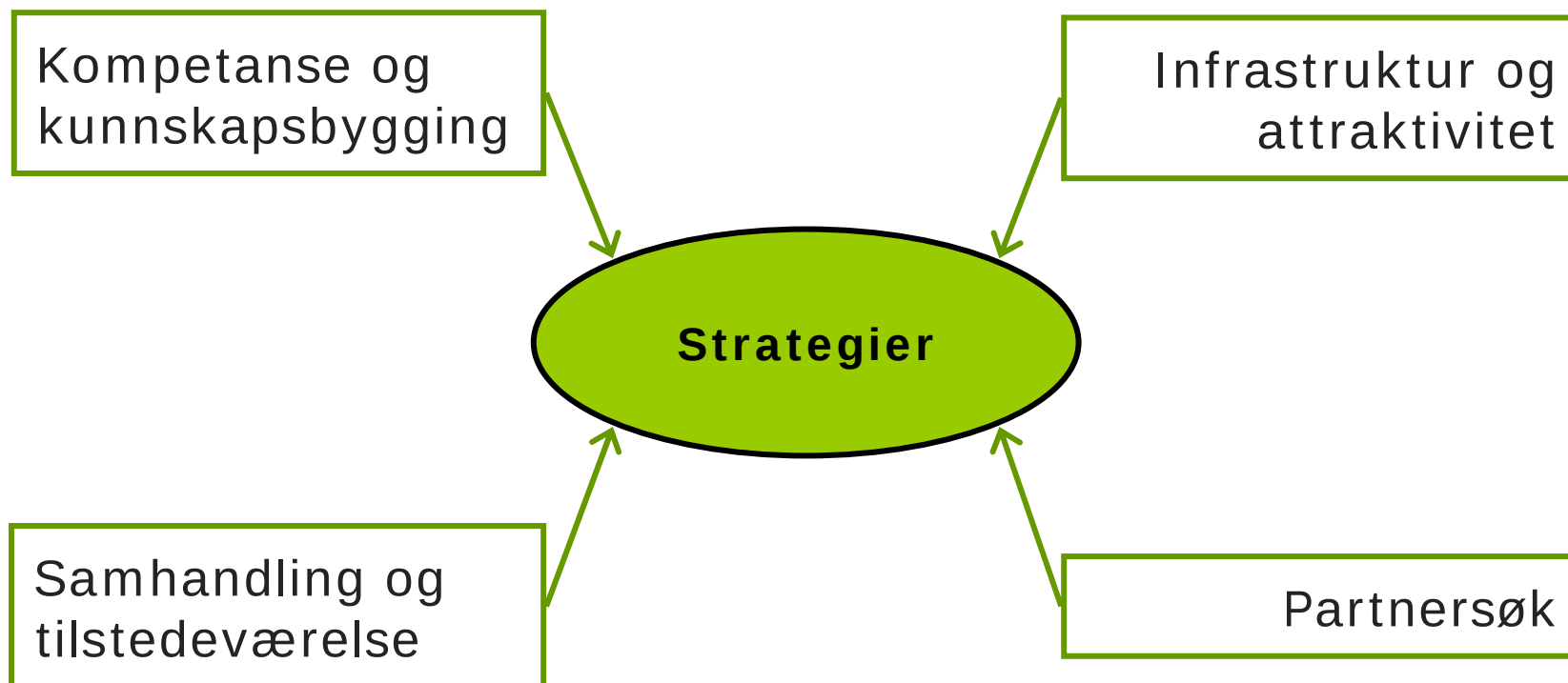
Murmansk – blir arbeidskraft en hemmende faktor

- ★ Tilgang på kvalifisert arbeidskraft – forutsetning for vekst
- ★ Befolkningsnedgang i Murmansk kan dempe veksten

Nordnorske strategier

Kompetanse og kunnskap

- ★ Lære om hverandres likheter og ulikheter før samarbeidet starter
- ★ Holde fokus på faglig kvalitet
- ★ Unngå snarveier, arroganse og kortsiktighet
- ★ Lytte, lære og være åpen

Infrastruktur og attraktivitet

- ★ Prioritere områder der vi har størst konkurransefortrinn
  - ★ Hjelp russiske bedrifter å bli gode gjennom en suppleringsstrategi
  - ★ Legge til rette for at også russiske bedrifter skal kunne etablere seg i Norge
- ★ *"Jeg mener vi må se på Barents-regionen som ett arbeidsmarked. Det er nødvendig på grunn av den økte aktiviteten som kommer både på norsk og russisk side".*

Samhandling og tilstedeværelse

- ★ Skape gjensidighet og utnytte synergier
- ★ Forstå russiske markeder og aktører, og levere deretter
- ★ Være fysisk tilstede i Russland
- ★ Bidra til verdiskapning på russisk side
- ★ Forholde seg til maktsentra og de store markedene i Moskva og St Petersburg, som for mange vil være inngangsport til Russland

Søk partnere

- ★ Finne russiske partnere med relevante og utfyllende kunnskaper
- ★ Bruke egnede styringsmodeller
- ★ Akseptere og forholde seg riktig til det russiske byråkratiet
- ★ Unngå alle former for korrupsjon

Dimitrij Medvedev:

- ★ Det er av vital betydning å øke kvaliteten i bedrifter som blir kontrollert av staten
- ★ Uavhengige direktører og ledere bør erstatte statlige, offisielle representanter i bedriftsstyrene
- ★ Utviklingen av russisk økonomi bør ikke bare avhenge av aktivitetene i noen få gigantselskap, men også i hundrevis av mellomstore bedrifter og titusenvis av små bedrifter

NORDVEST-RUSSLAND

